

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kaszai Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Láng Géza jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. július 14. napján meghozott, 10.P.24.093/2008/29. számú ítélete ellen, az alperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának tőkeösszegét a vagyoni károk tekintetében 199.400 (százkilencvenkilencezer-négyszáz) forintról 20.724 (húszezer-hétszázhuszonnégy) forintra leszállítja. A feljegyzett, helyesen 616.200 (hatszáztizenhatezer-kétszáz) forint kereseti illetékből az alperes által térítendő illeték összegét 191.000 (százkilencvenegyezer) forintra leszállítja, és a felperest az állam felhívására 425.200 (négy százhuszonötezer-kettő száz) forint illeték megfizetésére kötelezi. Mellőzi annak kimondását, hogy a felek egyéb költségeiket maguk viselik, egyúttal kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint elsőfokú részperköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú részperköltséget és térítsen meg az államnak felhívásra 120.000 (száz húszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket. További 10.700 (tízezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket a felperes köteles az államnak felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A kerékpáron közlekedő felperes 2006. szeptember 9-én az alperes biztosítottja által okozott közúti balesetben sérült. A felperes a baleset következtében a jobb oldali kulcscsont, továbbá a lapockacsont vállízületbe hatoló elmozdulással járó töréseit szenvedte el. Baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésének mértéke 15

%. A gépjárművezetőt a bíróság jogerősen bűnösnek találta segítségnyújtás elmulasztásának büntetében és közúti baleset okozásának vétségében.

Az alperes a kárrendezés során a felperes vagyoni kárát 187.500 Ft erejéig, nem vagyoni kárát pedig 300.000 Ft erejéig térítette meg. A felperes végleges, leszállított keresete szerint további 199.400 Ft vagyoni és 5.700.000 Ft nem vagyoni kára megtérítését és késedelmi kamat fizetését kérte alperestől. Az alperes helytállási kötelezettségét nem tette vitássá, azonban bizonyítatlanság miatt a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, hogy a kerékpár vételárának megfizetését tanúsító számla nem a felperes nevére került kiállításra. Arra is hivatkozott, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a normál étkezéséhez képest a balesetet követően az ételmeztetésével kapcsolatban többletköltsége merült fel. Az egyes gyógyszerek balesettel összefüggésben történt igénybevitelét vitatta. Állította, hogy a felperes állapotához képest legfeljebb három hónapig volt indokolt a közlekedési többletköltségeinek a térítése. Azzal is érvelt, hogy a megfizetett 300.000 Ft alkalmas a felperest ért hátrányok kompenzálására.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 199.400 Ft vagyoni kártérítés és 2006. december 1-től késedelmi kamat, valamint 3.200.000 Ft nem vagyoni kártérítés és 2006. szeptember 9-től késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes életkörülményeinek, a kihallgatott tanú vallomásának, és a kerékpárról becsatolt számlájának az értékelése alapján a felperes által viselt ruházat, fejpédő és kerékpár megjelölt értékét mérlegeléssel 111.000 Ft-ban elfogadta. Megállapította, hogy a táppénzes időszak hat hónapja alatt a felperes elesett a munkahelyén biztosított ebédétől. Állapota miatt igazoltan gondozót és kisegítőt kellett igénybe vennie. Mindezen körülmények alapján arra következtetett, hogy a felperes alappal igényelte a házhoz szállított ebédekkel kapcsolatos 85.754 Ft kiadásának a megtérítését. A becsatolt számlák, valamint az orvosszakértői vélemény alapján a gyógyszerköltségét 28.224 Ft összegben elfogadta. Megállapította, hogy a szakértő szerint a felperes három hónapig volt képtelen tömegközlekedési eszköz igénybevitelére, és két hónapig kísérő igénybevitelére szorult. Köztudomású ténynek tekintette, hogy a zsúfolt 7-es buszjáraton kellett volna gyógytornára, illetve kezelésekre járnia. Mindezekre figyelemmel nem tartotta kifogásolhatónak a szakértő által indokoltnál tágabb időtartamra érvényesített 169.110 Ft taxiköltséget. Megállapította, hogy a felperes az összesen 386.900 Ft vagyoni kára és az alperes 187.500 Ft összegű teljesítésének a különbözetére tarthatott igényt. A felperes baleset során elszenvedett sérüléseit, a szükséges egészségügyi ellátás, rehabilitáció jellegét és időtartamát, a sérüléseknek az életvitelére gyakorolt negatív hatásait figyelembe véve, a káresemény idején fennálló ár- és értékviszonyoknak, valamint a hasonló ügyekben követett ítélkezési gyakorlatnak 3.500.000 Ft nem vagyoni kártérítést tartott megfelelőnek. Az alperest az ebből még ki nem fizetett 3.200.000 Ft megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a gyógyszerköltség kivételével a felperes vagyoni kárigényének elutasítása, valamint a nem vagyoni kártérítés

összegének 1.200.000 Ft-ra való leszállítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében változatlanul hangsúlyozta, hogy a kerékpár-számla nem a felperes, hanem más nevére szól. A felperes pedig saját jogán a más tulajdonában esett kárral kapcsolatos igényt nem támaszthat. Állította, hogy a balesetben sérült egyéb ingóságokra nézve sem állnak rendelkezésre bizonyítékok. Utalt arra, hogy az orvosszakértői vélemény szerint a felperes élelemfeljavításra nem szorult. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a Kft-je nevében szerezte be saját szükségletét szolgáló meleg étkezését. Ez pedig nem tekinthető olyan munkáltatói juttatásnak, amelytől a baleset következtében esett volna el. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a számlák összegéből annak ellenére elmulasztotta levonni a hétvégére eső költségeket, hogy hétvégén nincs munkavégzés. A közlekedési többletköltségek vonatkozásában utalt arra, hogy az orvosszakértő szerint indokolt költségeket peren kívül már megtérítette. Az ezt meghaladó időszakra támasztott felperesi igény viszont nem megalapozott. Hivatkozott még arra is, hogy a megállapított nem vagyoni kártérítés a hasonló esetekben hozott más bírói döntésekhez képest eltúlzott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek az alperest 20.724 forint összegű vagyoni, valamint 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítésben marasztaló rendelkezése. A részjogerővel érintett vagyoni kártérítés a gyógyszer többletköltség összege volt. Az alperes fellebbezésében pontosan nem jelölte meg, hogy a vagyoni kártérítést milyen mértékre kéri leszállítani. Az elsőfokú bíróság által a felperes keresete szerint (28.224 Ft) megállapított kártérítés összegét azonban a továbbiakban nem kívánta vitássá tenni. Az elsőfokú eljárás során viszont azt is előadta, hogy ebből 7.500 Ft-ot már teljesített. Az ítéltábla ezért a Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében a nyilatkozatai tartalma alapján e két összeg különbözetében határozta meg a fellebbezéssel nem érintett vagyoni kártérítés mértékét.

Nem volt vitás a perben, hogy a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 7. §-a és 8. § (1) bekezdése alapján az alperes helytállási kötelezettsége fennállt a biztosítottja által okozott károk megtérítéséért. A fellebbezés folytán az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy valóban bizonyított volt-e az alperes által vitatott vagyoni kártételek balesettel ok-okozati összefüggésben való felmerülte és összege. Továbbá, hogy a felperes által elszenvedett sérelmek kompenzálására milyen összegű nem vagyoni kártérítés a megfelelő.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a

károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Pp. 164. § (1) bekezdése általánosságban annak a félnek a kötelezettségévé teszi a per eldöntéséhez szükséges tények bizonyítását, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. A Pp. 3. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a bizonyítatlanságot a bizonyításra köteles fél terhére kell értékelni. A törvény idézett rendelkezéseiből az következik, hogy a felperest terhelte a kára felmerültének, összegének és a károk balesettel való ok-okozati összefüggésének bizonyítása. A bizonyítás sikertelenségét pedig ugyancsak az ő terhére kellett figyelembe venni.

A felperes azt állította, hogy a balesetben tönkrement kerékpárja 78.000 Ft, ruházata, felszerelése 33.000 Ft értékű volt. Előadását más által vásárolt hasonló kerékpár számlájával, illetve tanúvallomással kívánta alátámasztani. **Zs. G.** tanú a sportszerek értékére nézve csak általánosságban tudott vallomást tenni. Vallomása nem volt alkalmas a vagyontárgyak baleseti eredetű károsodásának mértéke, illetve a használati értékük megállapítására. Az ingóságokban esett kár mértékétől függően a felperes javítási költsége, vagy a forgalmi érték és a roncsérték különbözeteként jelentkező tényleges kára megtérítésére tarthatott igényt. Ezek megítéléséhez azonban különleges szakértelem lett volna szükséges. A felperes viszont a balesetben megsérült ingóságait - a biztosítónak írt 2007. június 19-i keltű levele szerint - kidobta, még mielőtt a biztosító kárszakértőjének bemutathatta volna. A kár mértékének meghatározásához szükséges tények más módon nem voltak igazolhatók, bizonyításukhoz kizárólag okirat vagy tanúvallomás nem volt elegendő. A felperes magatartása azzal a következménnyel járt, hogy a biztosító a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudott pontos nyilatkozatot tenni, és végső soron megfosztotta magát a kára bizonyításának lehetőségétől. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla okszerűtlennek találta az elsőfokú bíróság ingóságokkal kapcsolatos mérlegelését. Álláspontja szerint bizonyítottság hiányában azok értékére a felperes - az alperes által nem vitatott 20.000 forintot meghaladóan - nem tarthatott igényt.

Az orvosszakértői vélemény szerint a felperes a balesetből eredően élelemfeljavításra valóban nem szorult. A felperes azonban az élelmezésével kapcsolatos költségeit arra figyelemmel érvényesítette, hogy a táppénzes betegállománya időszakában elesett a munkáltatója által biztosított ebédektől. A költségek közül csupán azok a kiadások minősülnek kárnak, amelyek a balesetet megelőző élethelyzethez képest többletkiadásként jelentkeznek a károsult számára. A felperes ugyan okiratokkal, illetve dr. **K.-né** tanúvallomásával alátámasztotta, hogy a balesetet követően az ebéd házhozszállításának megrendelésével költségei merültek fel. Azt ellenben már semmilyen bizonyíték nem igazolta, hogy a balesetet megelőzően étkeztetését a munkáltatója saját költségén valóban biztosította. Ennek hiányában pedig nem volt helytálló az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy ezek a költségek többletkiadásként, kifejezetten a balesettel okozati összefüggésben merültek fel.

Az orvosszakértő szerint a balesetet követően a felperes három hónapig volt képtelen tömegközlekedési eszközök használatára. Az ezt meghaladó időtartamban felmerült taxiköltségek így már nem voltak alperes helytállási kötelezettségének körébe vonhatók. A szakvélemény ugyanis a káresemény és a felmerülésük közötti ok-okozati összefüggés fennálltát nem bizonyította. A becsatolt, összesen 169.110 forint összegű számlából 106.000 forint merült fel a szakértő által indokoltnak tartott időtartamban. A felperes tehát kizárólag ennek az összegnek a megtérítésére tarthatott igényt.

A felperes 187.500 Ft-ban jelölte meg az alperes által a pert megelőzően rendezett vagyoni károk összegét. Külön egyik fél sem adta elő, hogy a megfizetett összeg pontosan milyen károk megtérítését jelentette. Egyező előadásuk alapján csupán annyi volt megállapítható, hogy ebből 45.000 Ft közlekedési többletköltség volt. A felperes az alperes teljesítését akként számolta el, hogy azt levonta követelése tőkeösszegéből. Az ítéltábla álláspontja szerint a felperes 106.000 forint közlekedési, illetve 28.224 forint gyógyszer-többletköltsége megtérítését igényelhetette. Az alperes - perbeli nyilatkozata szerint - 20.000 forint erejéig a felperes ingó kárát sem vitatta. Az alperes peren kívül ezeket az összegeket meghaladóan teljesített. Ezért a felperes további ingó kára, valamint élelmezéssel és közlekedéssel összefüggő költsége megtérítését már nem igényelhetette.

A baleset következtében a felperesnek a Ptk. 76. §-ában személyhez fűződő jogként meghatározott testi épséghez, egészséghez fűződő joga sérült. Az elsőfokú bíróság a felperes sérüléseit, az azok által indokolt egészségügyi ellátás jellegét, és a sérülések következményeit helyesen összegezte és értékelte. Az ezekhez képest megállapított nem vagyoni kártérítés okszerű mérlegelés eredménye volt, összegében az ítélezési gyakorlatban a hasonló jellegű és súlyú sérelmekre megítélt kártérítésekhez képest nem volt indokolatlanul eltúlzott. Az ítéltábla teljes mértékben egyetértett az elsőfokú bíróság által a nem vagyoni kár tekintetében kifejtettekkel, ezért ebben a körben a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csupán utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel pedig kiemeli a következőket:

A nem vagyoni károk vagyoni mércével lényegében mérhetetlenek. Ennek következtében a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát. A nem vagyoni károknak pénzbeli egyenértékük voltaképpen nincsen, ezért azok szoros értelemben vett megtérítéséről sem lehet szó. A pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon, amely az elszenvedett sérelemért körülbelül egyenértékű másnemű előnyt nyújt [34/1992. (VI. 1.) AB határozat]. A bíróságnak az egyedi tényállás alapján kell elbírálnia, hogy melyek azok a körülmények, amelyek a jogsértés következményeként a károsult életminőségének a romlását okozzák. Ezek közül a baleseti munkaképesség-csökkenés mértéke az egyik lényeges, de nem kizárólagosan értékelendő tényező. Nem adekvát tehát az az értékelés, amely

bizonyos mértékű munkaképesség-csökkenéshez automatikusan, a károsult személyes körülményeinek figyelembevétele nélkül egy meghatározott összegű kártérítést rendel. A felperes a balesetben elszenvedett sérülései folytán műtétekre, majd egy éven keresztül rehabilitációra szorult. A jövőben is indokolt számára gyógytorna igénybevétele évente két alkalommal kúraszerű jelleggel. Maradványállapota fiatal kora ellenére a nehéz fizikai tevékenységek végzésében, valamint korábban rendszeresen űzött sporttevékenységeiben akadályozza. Sérülésének a párkapcsolatára is kihatása volt. Ilyen körülmények mellett nem volt indok az elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kárpótlás leszállítására.

A felek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés h./ pontja alapján a jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül a költségfeljegyzés kedvezményében részesültek a perben. Ennek részeként a rendelet 3. § (2) bekezdése által alkalmazni rendelt Pp. 85/A. §-a szerint illetékfeljegyzési jog illette őket. A felperes keresete szerint eredetileg 10.269.219 forint megfizetését kérte. Ezt az értéket kellett az Itv. 39. § (1) bekezdése és 41. § (2) bekezdése értelmében illeték-alapnak tekinteni. A felperes keresete, annak leszállítását követően nem kizárólag bírói mérlegelés eredményeként, hanem részben bizonyítottság hiányában lett csak részben alapos. A hatmillió forint nem vagyoni kárigényből a bíróság 3,5 millió forint erejéig marasztalta az alperest. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint az Itv. 62. § (2) bekezdésének szabálya nem volt alkalmazható, ezért a felperest kötelezte - a helyes illeték-alap után számított - a pervesztességével arányban álló illeték megfizetésére. A Pp. 81. § (1) bekezdésének első fordulata alapján pedig a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára, illetve az előzőekben kifejtettek tekintettel köteles az alperes jogi képviselte ellátásával összefüggő perköltségét megfizetni.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése csupán kis részben vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a szerint a fellebbezési eljárásban is irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes arányos másodfokú perköltsége megfizetésére. A feljegyzett fellebbezési illeték viseléséről az ítéltábla az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

, 2012. április 11.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Csóka István s. k. előadó bíró, Dr. Lente Sándor s. k. bíró